

Waarneming en bureauonderzoek Museumstraat 65a

"Een straat verder vind je de Kunstkerk. De Kunstkerk behoorde nooit de kunst toe, maar de religie. **Sinds de bouw, in 1885**, hebben verschillende kerkgemeenschappen er gebruik van gemaakt. De laatste kerkgangers waren lid van de Kerk van de Nazarener. De gemeente Dordrecht kocht het kerkgebouw in 2002 van de Nazarener. Het geloof ruilde van plaats met de kunst".

De kunstkerk heeft nr. 65. De kerk kon pas gebouwd nadat de Lindengracht gedempt was, aangezien anders toegang niet mogelijk was. Er was ook nauwelijks bebouwing aan deze kant van de gracht aanwezig, behalve gebouwtjes op achtererven van huizen aan de Augustijnenkamp. De demping van (dit stuk van) de stadsbinnengracht is ergens tussen ca 1880 en 1885 uitgevoerd. Wanneer de naam Museumstraat werd ingevoerd is onbekend.

Tekening van de Lindengracht gezien in de richting van de Kolfstraat, ca. 1835. Geheel links de poort van het Arend Maartenshof. Rechts houten schuttingen en stenen schuurtjes die in het water van de binnengracht staan. De binnengracht was open riool en drinkwaterleiding in één.

Foto van de Lindengracht uit ca 1880, genomen vanaf het Steegoversloot. De naamgevende linden staan langs de gracht.

Foto van de Lindengracht/Museumstraat uit ca. 1900, genomen vanaf de Korte Nieuwstraat. De gracht is gedempt. De entree van de kerk is links zichtbaar en daarop aansluitend meer nieuwe bebouwing met entree aan de zijde van de verdwenen gracht.

Tot 13 augustus 2007 (zie onderstaand krantenbericht Dordtenaar...) heeft op de locatie van nr. 65a een wat betreft muur- of gevelversiering opvallende houten schuur gestaan. In de AD/Dordtenaar stond op die dag het volgende bericht:

"Groene muur van 'Sint Huibert' maakt plaats voor woonhuis"

DORDRECHT - De groene muur van Huibert van Eisdén aan de Museumstraat gaat vandaag tegen de vlakte. Gisteren werd het dak al gesloopt. Decennia lang was de muur een trekpleister, zowel voor toeristen als voor Dordtenaren.

De zeven jaar geleden overleden Van Eisdén, die zichzelf Sint Huibert noemde, had de muur opgesierd met allerlei creatief gemaakte voorwerpen en teksten. Daarmee wilde hij aandacht vragen voor het vele oorlogsleed. „Het is om de mensenmassa wakker te maken, een waarschuwing voor vaders en moeders die zonen hebben die soldaat kunnen worden,” legde hij ooit uit.

De protestbeelden verdwenen al eerder van de muur en gingen terug naar de familie. De huidige eigenaar, Edwin Nonnekes, laat zien dat er achter de houten groene muur eigenlijk toch al amper meer iets is. Alles is hout, maar wat hij beet pakt is zo rot dat het afbreekt. Het pandje staat eigenlijk alleen nog maar overeind dankzij de muren van de burens.

Nonnekes bouwt er een woonhuis voor zijn zoontje en zichzelf, gewoon in de kleuren en de materialen die in de buurt gebruikt worden: „Straks heb ik een mooi nieuw huis in de binnenstad, met uitzicht op prachtige oude gevels en de mooie tuin van het museum.”¹

Ondanks het feit dat bij Bouwen&Wonen drie maal is doorgegeven datwat betreft deze centrumlocatie de archeologieparagraaf in de sloop- en bouwvergunning moest worden opgenomen en contact opgenomen moest worden met bureau MZA, is dit niet gebeurd. Na melding bij de gemeente door een buurtbewoner is op 5 september door Bureau MZA navraag gedaan over de bouwplannen. Er blijken enkel 6 funderingspalen (tot 20 meter diep volgens de opdrachtgever) gezet te worden voor de nieuwbouw: de grond wordt niet ontgraven, er wordt een betonnen vloer gestort. De bodemverstoring lijkt dus relatief beperkt te blijven.

(NB invoegen topkaart 2007 uit Flexigis)

¹ <http://www.ad.nl/rotterdam/drechtsteden/article1581551.ece>, maandag 13 augustus 2007

Onderstaande foto's zijn gemaakt op 6 september 2007.

De hij-installatie op het kale bouwterrein. Kans om de zijmuur van de Kunstkerk bijna in volle glorie te zien, voordat hij straks weer schuil gaat achter de nieuwbouw.

De hij- boorinstallatie staat op een vloer van IJsselsteentjes. De bekisting van twee palen is zichtbaar.

Detail van de nog aanwezige vloer van IJsselsteentjes.

De achtergevel van Nieuwstraat nr.?? met een deels uitgebroken baksteenmuur: zie de berg stenen tegen de achtergevel.

Detail van de uitgebroken muur.

Aan de straatzijde (voormalige grachtzijde) lijkt een deel van een parallel lopende baksteenmuur uitgebroken te zijn. Had de houten schuur een stenen fundering? Of hebben we hier te maken met een soort kademuur van de binnengracht? Iets vergelijkbaars is aangetroffen tijdens de opgraving Elfhuizen (2005).

Reclame voor SIA Architecten met afbeelding van de geplande nieuwbouw.

Wat betreft de nieuwbouw valt meteen de over de openbare ruimte (voetpad) hangende bovengevel op, die geheel buiten de normale gevellijn uitsteekt. Het wekt enige verbazing dat de Welstandscommissie hiermee akkoord is gegaan.

*Jacqueline Hoevenberg
Dordrecht, 7-9-2007*